

Psykiatrien tilbake i skolemedisinen

– Psykiatri som tema har fått en helt ny status i Legeforeningen. Når spesialforeningene og Legeforeningen med hele sitt apparat trår til, da er det mulig å få gjort godt arbeid!

Det sa Bjarthe Stubhaug, leder av Norsk psykiatrisk forening, da han innledet på landsstyremøtet om status for psykiatrien som fagfelt. Han brukte Legeforeningens ferske statusrapport, *Psykiske lidelser – Faglighet og verdighet* (1), som et eksempel på godt arbeid for å fremme faget. Rapporten er blitt svært godt mottatt blant beslutningstakere, i fagmiljøene og blant Legeforeningens medlemmer.

Bjarthe Stubhaug ønsker å motivere legene til «kampen om psykiatriens sjel». Foto Ellen Juul Andersen

Baksiden av medaljen

Stubhaug var opptatt av at faget psykiatri har vært mer styrt av ideologi og politikk, enn av medisinske føringer.

– I perioder har faget vært utsatt for devaluering og nedprioritering på grunn av ideologiske føringer og antipsykiatriske bølger. Men de senere årene har fagfeltet fått et nødvendig politisk løft, som har vært motiverende for faget, sa Stubhaug. Han fremhevet at baksiden av medaljen er at den faglige styringen av fagfeltet er kommet i bakgrunnen, og sa at Legeforeningen vil arbeide for å endre på det. Statusrapporten om situasjonen i psykisk helsevern er et skritt på veien, mente han. Stubhaug beskrev detroniseringen av legeposisjonen som spesielt uttalt i psykiatrien.

– Tilbudene er stadig oftere styrt av ikke-medisinske ledere, og psykososial omsorg fremstår som viktigere enn medisinske utredninger og behandlingstiltak. Det har gått så langt at det ikke alltid er noen fordel å være psykiater for å være leder innen psykisk helsevern, hevdet Stubhaug. Han ønsket å motivere legene til det han kalte «kampen om psykiatriens sjel» og ville ha en bredere debatt om betydningen av genetiske og psykososiale faktorer for psykiske lidelser.

Nasjonale retningslinjer

I statusrapporten er det listet opp flere eksempler på hva som kan gjøres for å synliggjøre hvor viktig kunnskapsbasert faglig innhold og faglighet i utøvelsen av faget er, for et best mulig tilbud til pasientene. Blant annet foreslår Legeforeningen at det innføres nasjonale retningslinjer for utredning og diagnostisering av pasienter

med psykiske lidelser som oppsøker spesialisthelsetjenesten.

– All behandling må baseres på at pasienten har vært utredet etter slike krav, og disse retningslinjene må være lovfestet, sa Stubhaug.

I den påfølgende debatten ble det påpekt at statusrapporten er et nyttig bidrag for å løfte psykiatrien tilbake i skolemedisinen, og at den kan være viktig for å rekruttere leger til faget. Spørsmålet om obligatorisk turnustjeneste i psykiatri ble trukket frem, og flere var opptatt av debatten om ledelse i psykiatrien. En resolusjon om helsetjenester til mennesker med psykiske lidelser, ble enstemmig vedtatt (se ramme).

Nina Husom

nina.husom@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Litteratur

1. Psykiske lidelser – faglighet og verdighet. Rett til utredning, diagnostisk vurdering og målrettet behandling. Oslo: Den norske lægeforening, 2004.

Resolusjon om tjenester til mennesker med psykiske lidelser

Legeforeningens landsstyre mener at så vel myndighetene som Legeforeningens ulike organisasjonsledd og medlemmer må bidra til at helsetjenesten for mennesker med psykiske lidelser prioriteres høyere. Til tross for opptrappingsplanen for psykisk helse har utviklingen ikke vært tilfredsstillende. Legeforeningens statusrapport *Psykiske lidelser – faglighet og verdighet* fra april 2004 viser at tilbudet til mennesker med psykiske lidelser varierer for mye og i mange tilfeller ikke er godt nok.

En kvalitativ og kvantitativ styrking av helsetjenesten til mennesker med psykiske lidelser er avhengig av god tilgang på og økt rekruttering av psykiatere og barne- og ungdomspsykiatere. Landsstyret ber derfor sentralstyret vurdere fremtidig behov for psykiatere og alternative virkemidler for å øke utdanningskapasiteten både i voksenpsykiatrien og barne- og ungdomspsykiatrien.

Synspunkter på landsstyremøtet 2004

Hva syntes delegatene var den viktigste saken som ble tatt opp på møtet, og hvorfor? Vi har spurt et knippe på ni delegerte leger fra organisasjonens ulike organer.

Elisabeth Siebke, Norsk barnelegeforening

– Vedtaket som ble fattet om forholdet til legemiddelindustrien, som også medfører at vi skal være fristilt industrien i vår etter- og videreutdanning, var viktig.

Jeg tror én av konsekvensene av vedtaket blir at integreringen av spesialforeningene i Legeforeningen blir styrket, sier Siebke, som er spesialist i barnesykdommer ved Ålesund sjukehus.

– Jeg hadde også forventninger til organisasjonsdebatten. For meg er det viktig at den faglige profilen blir styrket. En undersøkelse blant kolleger som ble lagt frem på ledermøtet 2003, viser at sykehusleger, både i Overlegeforeningen og i Yngre legers forening, setter fag foran lønn og arbeidsvilkår når de skal prioritere blant de oppgavene de mener Legeforeningen skal arbeide med. Jeg var også spent på hva delegatene gav av tilbakemeldinger på prosessen så langt.

Arne Laudal Refsum, Oslo legeforening

– Jeg synes det er svært viktig og positivt at landsstyret satte psykisk helsevern i fremste linje. Gjennom resolusjonen om å styrke helsetjenesten for mennesker med psykiske lidelser, uttrykte landsstyret et tydelig ønske om å prioritere og løfte frem en av de svakeste pasientgruppene, og ett av de fagene i medisinen som har dårligst rekruttering, sier Refsum, som er kirurg ved Diakonhjemmet sykehus.

– Den prinsipielt viktigste saken var forholdet til legemiddelindustrien. Vi gjorde et riktig valg, dog uten å foreta en konsekvensanalyse på forhånd. Det er et dilemma. Vedtaket kan få store konsekvenser for utdanning og vedlikehold av kunnskap, som pasientene kanskje ikke er tjent med på sikt, legger han til.

>>>